

EXPRESS

JAROSŁAWSKI

Prenumerata z przesyłką pocztową:
Kwartalnie 3 Zł. miesięcznie 1 Zł.
Redakcja i Administracja: ul. Dra Dietzusa 25
TELEFON Nr. 190.
Konto P. K. O. Nr. 408.895.
Redaktor przyjmuje
codziennie od godz. 1—2 1/2 popołudniu.

**bezpartyjne,
niezależne
czasopismo
tygodniowe**

TARYFA OGŁOSZENIOWA:
1 wiersz millim. w dziale ogłoszeń zwyczaj. gr. 16.
Układ tabelaryczny, cyfrowy skombin. 50% drożej.
1 wiersz millim. w nadesłanym gr. 40.
1 w kronice " 80.
Na pierwszej stronie 1 wiersz millimetr. Zł. 1 —
Szerokość szpalty ogł. zwykłych 40 mm ilość 6 szpalt
" „nadesłanego” „kroniki” i na pier-
wszej stronie 80 mm. ilość 3 szpalty.
Ogłoszenia zagraniczne o 50% droższe.
Cała strona ogłoszeniowa 385 mm. 6-szpaltowych.

Nr. 41.

Jarosław, sobota 10 października 1931.

Rok IV.

RESTAURACJA „GRAND“ ALTSCHÜLERA, w Jarosławiu, Grunwaldzka 18.

Tel. 113. | wydaje smaczne i zdro- **objady z 3 dań i kolacje z 2 dań po zł. 1'40.**
we, na świeżem maśle sporządzone **W abonamencie miesięcz-**
nym wraz z pieczywem tylko zł. 1'20.

Całodzienne utrzymanie: śniadanie, objad, podwieczorek i kolacja à la Cart'e, zł. 120 miesięcznie.

Wzmocnione podstawy parlamentaryzmu. Bezpartyjny Blok zwarty i silny.

Pan Stanisław Car, b. minister sprawiedliwości, ostatnio wybrany na wiceprezesa Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem udzielił przedstawicielowi Agencji „ISKRA” wywiadu, w którym mówi o odrodzeniu naszego parlamentaryzmu, oraz o roli i zadaniach B. B. W. R. w Sejmie.
Oto jak brzmi doniesłe oświadczenie p. mistra Cara:

(Red.)

— Panie Ministrze, objął Pan kierownictwo grupy sejmowej klubu B. B. W. R., — czy nie zechciałby Pan wyrazić poglądu na charakter nadchodzącej sesji zwyczajnej sejmowej?

— Bardzo chętnie. Ale pozwoli Pan, że rozpocznę od uwag natury ogólnej.

Rząd zwołał w tym roku sejm na sesję zwyczajną o miesiąc wcześniej, niż tego wymagała konstytucja. W tem posunięciu upatruję dowód umacniania się podstaw naszego młodego parlamentaryzmu. Już poprzednia sesja zwyczajna dowiodła, że sejm obecny, posiadając większość, zdolny jest do pracy pozytywnej. Zmieniły się metody. Zamiast trwonić czas na przewlekłe debaty, zamiast zapuszczać się w gąszcz bezpłodnych demonstracji, nagłych wniosków dywersyjnych i rozgrywek prestiżowych z rządem — skierowaliśmy cały nasz wysiłek na pracę rzeczową, ograniczając obrady do ram niezbędnej konieczności. Tej metodzie zawdzięczamy dodatni bilans prac sejmowej z okresu sesji ubiegłej. Remanent spraw niezalutwionych jest znikomy w porównaniu ze stanem z lat ubiegłych, gdy za ledwie jeden wniosek, na dziesięć zgłoszonych, realizował się w formie uchwały plenarnej sejmowej. Reszta — to był ten balast przygniatający, który tak ujem-

nie się odbijał na sprawności prac sejmowej poprzednich.

Będziemy się trzymać i nadal tej samej metody, unikając pustej i częściej gadaniny. Tylko wyteżoną i planową pracę, tylko stwarzaniem pozytywnych walorów — sejm pozyska w opinii publicznej świadectwo dojrzałości. Społeczeństwo nie chce widzieć w Wysokiej Izbie Ustawodawczej wiecznego zarzewia, z którego wypływa na cały kraj ferment i niepokój.

— Panie Ministrze, więc nie jest prawdą, że klub BBWR, dążąc do wzmocnienia władzy wykonawczej, zmierza do poniżenia sejmowej opinii ogółu?

— Proszę Pana, — dążymy do mocnej egzekutywy, której Polsce zawsze było brak; pragniemy podniesienia autorytetu i powagi władzy wykonawczej, ale nie było nigdy naszym zamiarem i celem zniszczenia sejmowej i jego powagi. Rozumiemy jego niezbędną rolę w ustroju państwa współczesnego. Walczyliśmy z przerostem sejmowładztwa ze złymi obyczajami sejmowymi, wreszcie z ludźmi, których uważaliśmy za szkodliwych — ale nie walczyliśmy nigdy z sejmem, jako instytucją.

Trawestując dowcipne powiedzenie Poincarégo „il faut arracher la politique aux politiciens” — powiedziałbym: „musieliśmy wyrwać sejm z rąk sejmokracji”.

— Więc tegoroczna sesja ma być poświęcona urzeczywistnieniu nowych metod pracy?

— Tak, oczekuje nas ciężka praca, kryzys gospodarczy, przeżywany przez świat cały, i nas zmusza do zastosowania środków ochronnych.

Ustawy oszczędnościowe pójdą na plan pierwszy. Poza to walka z bezrobociem wymaga współdziałania wszystkich czynników państwowych. Reforma ustaw podatkowych wiąże się z zagadnieniem równowagi budżetu, który we właściwym czasie wejdzie pod obrady sejmowe. A ponadto oczekuje nas kapitalna praca nad rewizją konstytucji, która w obecnym stadium wejdzie już w fazę dyskusji szczegółowej. Oto w szerokich zarysach program prac sejmowej na obecną sesję.

— Czy nie spodziewa się Pan Minister oporu i przeciwdziałania w urzeczywistnieniu tego programu ze strony stronnictw opozycyjnych?

— Proszę Pana, klub nasz, sądząc z dotychczasowego, czysto negatywnego stosunku do prac sejmowej stronnictw opozycyjnych, musi liczyć na własne siły. Cały ciężar pracy bierzemy na siebie. Od naszych przeciwników politycznych będziemy wymagać tylko jednego — większego poczucia rzeczywistości.

I jeszcze słówko pro domo mea. Od młodych lat przywykłem do pracy zbiorowej, organizacyjnej, która bez ścisłej dyscypliny wewnętrznej i karność pomyśleć się nie da. To też zasady, wypróbowane na samym sobie, zamierzam stosować i w mojej obecnej pracy kierownika największej w sejmie grupy parlamentarnej. Pewny jestem, że pod tym względem spotkam się w klubie z pełnym rozumieniem, bo istnieje pomiędzy nami wielkie poczucie łączności i spójności. I jeśli klub nasz nazywa się Blokiem, to próba ogniowa życia dowiodła, że ten blok jest zwarty i jednolity.

W obliczu palącej potrzeby państwowej.

Zagadnienie racjonalnego zorganizowania wysiłków społecznych w dziedzinie przysposobienia wojskowego jest w chwili obecnej

Wszelkie środki kosmetyczne i farby do sukien
wody mineralne krajowe i zagraniczne
poleca Droguerja FELIKSA WOJCIECHOWSKIEGO

Telefon 176.

LEON BLATT, Jarosław, Grunwaldzka 12

Telefon 176.

poleca NA SEZON ZIMOWY

WYKWINTNE PŁASZCZE damskie światowych fabryk krajowych i zagranicznych.

MĘSKIE palta, raglany, trench-coaty światowej firmy „BEKO” ubrania, kurtki skórzane i lodynowe i konfekcję dziecięcą.**FUTRA W WIELKIM WYBORZE** damskie i męskie oraz skóry futrzane wszelkiego rodzaju.

Zamówienia do miary wykonuję siłami pierwszorzędniemi tak w krawiectwie jak i kuśnierstwie. Ceny przystępne. Warunki dogodne.

szczególnie aktualne ze względu na rozpoczynający się nowy rok pracy wyszkoleniowej. Zadaniem i obowiązkiem społeczeństwa jest wziąć w pracy tej masowy i intensywny udział, aby w ten sposób odciążyć państwo od zajmowania się przygotowaniem sił obronnych dla kraju.

Jedynie chyba czynniki nieodpowiedzialne, przenoszące interes własny lub własnych partyj nad dobro całości państwa, mogłyby w ustosunkowaniu się do sprawy obrony kraju iść za smutnym przykładem sejmikowiczów zamojskich odmawiających przysposobieniu wojskowemu wszelkiej pomocy dlatego tylko, że na terenie ich powiatu pracą p. w. prowadzi niewygodna dla nich organizacja. Tylko ci, którzy w partyjnym zaślepieniu stracili miarę oceniania, co jest korzystne a co szkodliwe dla państwa, potrafiłyby występować przeciwko pomnażaniu sił obronnych narodu. Niestety, społeczeństwo nasze nie jest jeszcze wolne od takich jednostek. Ducha niewoli, który oślepił ich serca, nie zwyciężyliśmy jeszcze zupełnie.

Zwyciężyć go — to nasz obywatelski obowiązek wobec własnego państwa i jego niepodległego życia. **Budować mocarstwowy gmach państwowości polskiej musi całe społeczeństwo. Każdy obywatel winien do budowy tej dołożyć swoją cegiełkę.**

Jakże zaś będzie wyglądał gmach ten, jeśli niezabezpieczymy wejścia do niego niepożądanym przyjaciom postronnym? Czem będzie praca nasza i jakie znaczenie będą miały wysiłki społeczeństwa nad rozbudową organizmu państwowego, jeśli sąsiedzi nasi, z zachwianą pożądlivością wyczekując odpowiedniej chwili, rzucają się na owoce tych naszych wysiłków, żeby je zużyć na zaspokojenie własnych, nienasyconych nigdy apetytów?

Obywatelowi, który ma oczy otwarte na sprawy państwowe, nie trzeba zadawać tych pytań, ani udzielać na nie odpowiedzi. Rozumie on doskonale, że stworzenie społecznej armii obrońców kraju jest w naszej sytuacji międzynarodowej palącą potrzebą państwową. Zdaje ori-

sobie również sprawę z tego, że akcja społeczeństwa dokoła pomnożenia zdolności obronnych narodu domaga się racjonalnego zorganizowania.

Techniczne wyszkolenie żołnierskie młodzieży, z której rekrutować się będą szeregi obrońców kraju, nie wystarczy. Nie rozwiąże kwestji samo tylko zapoznanie młodzieży z bronią i nauczanie jej władania karabinem. To tylko jedna część naszej pracy. Równocześnie bowiem ze szkoleniem technicznym młodzieży, rzeczą konieczną i ze stanowiska interesu państwa niezmiernie doniosłą jest **podniesienie ducha młodzieży na takie wyżyny, któreby jej pozwoliły widzieć, co się w państwie dzieje i zdawać sobie sprawę z tego, dlaczego znalazł się karabin w jej dłoniach. To druga połowa niemniej od pierwszej ważna, jeśli nawet nie istotniejsza.**

Dwie te dziedziny pracy przysposobienia wojskowego, prowadzone równoległe obok siebie, dadzą dopiero w rezultacie typ obywatela, najbardziej państwu przydatnego i najwartościowszego.

Całe społeczeństwo do walki z bezrobociem. **Odezwa Naczelnego Komitetu do spraw bezrobocia.**

„Obywatele Rzeczypospolitej! Ciężar bezrobocia wielkim brzemieniem legł na barki wszystkich niemal społeczeństw całego świata.

Powszechny kryzys gospodarczy niesie za sobą tę klęskę o niepamiętnych rozmiarach.

Dotknięte nią narody skupiają się w wysiłku przetrwania, ulżenia niedoli szerokich mas społecznych, które pragną pracować, a pracy nie znajdują.

W obliczu zimy bezrobocie urasta do rozmiarów, które tylko wysiłek całego społeczeństwa, wszystkich jego warstw i wszystkich obywateli opanować może.

Zwalczenie bezrobocia — to największy bezpośredni obowiązek, jaki obecnie mamy do spełnienia. Został on powierzony przez rząd Naczel-

nym Komitetowi do Spraw Bezrobocia. Akcja Naczelnego Komitetu zmierza w dwóch kierunkach do najracjonalniejszego rozłożenia pracy, celem zatrudnienia największej liczby pracowników, a przede wszystkim żywicieli rodzin, oraz do niesienia pomocy doraźnej dotkniętym bezrobociem i ich rodzinom.

Naczelny Komitet zwraca się do społeczeństwa, **aby w solidarnym wysiłku cały Naród stanął w jednym szeregu walczących z tą klęską.** Brak pracy dla pragnących pracować i skutki tego, to jedno z najistotniejszych zagadnień doby obecnej, to przedmiot troski i odpowiedzialności całego Narodu.

Obywatele, w czasach stokroć większych sapać trud kilkuletniej ciężkiej pracy w atmosferze miasta.

O, przesadza pan dużo w odniesieniu do Krynicy. Po pierwsze nie byłaby ona taka przyjemna i rozkoszna, gdyby panów tam nie było, a powtóre jej wody robią zarówno dobrze niewiastom jak i mężczyznom. Musi to każdy bezspornie przyznać.

O ile o mnie chodzi, nie byłbym skłonny dać wiary temu, co pani mówi, gdyż utarła się już taka opinia o Krynicy, że wożą tam poważnie mężowie swe niedomagające żony, a mamusi córuchny. I stąd tyle tam płci pięknej. Na każdym czworo luda przypada w Krynicy trzy panie na jednego pana i dlatego Krynica w całości do pań należy.

No tak wypada z pańskich przesłanek, odpowiada mi pani Stefania, ale w rzeczywistości ma się rzecz nieco odmiennie, bo gdy byłam zeszłego roku w Krynicy to widziałam tam dość poważny zastęp reprezentantów rodu męskiego. Zjeżdżającego chyba na niedzielę w odwiedzinach swych żon — wtrąciłem od siebie. A może i na jaki zjazd, które dziś coraz częściej dochodzą do skutku w tych uroczych naszych letnich czy zimowych stółkach. Zakopane uchodzi za taką zimową stolicę, Krynica zaś urabia sobie miano stolicy letniej. (c. d. n.)

Emil Pawski.

Zygzaki letniskowe.

VI.

Po pierwsze zorientowała się, że zupełnie bezprawnie zarekwirowała mi moją własność nad którą panowałem niepodzielnie od kilku stacyj i odsunawszy się nieco, wyszeptala: „O przepraszam pana”.

Ależ proszę, proszę — odrzekłem. Wszak to w przedziale pań, do których, zda mi się, i ta cząstka należy. Korzystam tu tylko z uprzejmej gościnności. Zresztą wiem, że i panie rade urozmaicić sobie tę przedługą nieco podróż gdzieś w góry widnokretem szerszym aniżeli daje seperatka.

O tak, do Krynicy na kurację — odrzekła piękna niewiasta. To kawał jeszcze drogi i drugie tyle mitręgi, ciągnęłam czemprędzej dalej, nie chcąc tracić tak cennej sposobności utrzymania się na wygodnej pozycji.

Powetuje sobie pani ten trud z paskarskim procentem w takiej uroczej i zdrowiodajnej Krynicy. Tam tylko być i żyć.

Właśnie jedziemy też tam całą kupą od Lwowa i Stanisławowa. Patrz pan, jak nas tu mnogo — odpowiada mi w dalszym ciągu pani Stefania.

W tem „Stefcio, Stefcio, pozwólno do nas — odzywa się głos z wnętrza seperatki.

Pani Stefanyo, niechno pani nie zapomina o nas — daje się słyszeć głos drugi z tegoż pokoiku damskiego.

Sądziłem, że urocza moja towarzyska podróży (naprawdę piękną była) da z miejsca posłuch tym podwójnym zaprosinóm. A tymczasem: „Cierpliwości mamusiu” — odpowiedziała oha, podtrzymując w całej pełni wszczętą przez nas rozmowę.

A co zna pan Krynice? Może nawet tam pan zdąży? Zapytuje mnie.

Ktoby nie znał tej dostojnej pani, perły polskich badań. Trzymam się jednak od niej zdala, skoro nie odezwała się we mnie po dzień dzisiejszy żadna z niewieścich dolegliwości. Wszak „ta pani” dobrze robi i leczy przede wszystkim panie, które z wszęch stron świata i Polski ciągną tu, jak Beduini do swej Mekki. Sławne jej wody takie jak: Kryniczanka, Żubrówka, Bocianówka i inne niepośledniej jakości i wzięcia, koją każdą niemoc u pań. Nie godzi się tedy zajmować tam cennego miejsca niezbednego którejkolwiek z niewiast. Utknę też dlatego gdzieś po drodze, zobaczy pani. Zresztą nie stać mi na Krynice. Oj, ciągnę sobie w góry, wśród których możnaby swobodnie wy-

trudności, bo wśród pożogi Wielkiej Wojny, Polska ratowała szerokie warstwy ludności w ich niedoli.

Dziś do walki z bezrobociem stajemy zbrojni we własną państwowość, oparci o władze ojczyście, jako członkowie jednego społeczeństwa — wspólnie cierpiąc — cierpienia swoje leczyc będziemy we wspólnym wysiłku.

Obywatele, wszyscy na front walki z bezrobociem — to nakaz obecnej chwili. W solidarnym wysiłku wszystkich przetrwamy najcięższy czas.

Naczelny Komitet do Spraw Bezrobocia
przy Prezesie Rady Ministrów.

B. lekarz klinik dziecięcych we Wiedniu i Berlinie
Dr. J. Ochsenberg
ordynuje w chorobach dzieci
w PRZEMYSŁU
przy ul. Mickiewicza 23. Tel. 616.

Kronika.

(Redakcja bezwarunkowo manuskryptów niezwraca)

Zmiany personalne w Komendzie Z. S. na terenie Jarosławia. Na skutek zarządzeń wyższych Władz Zw. Strzeleckiego nastąpiły zmiany personalne w K-dzie, a to: komendantem Obwodu Zw. S. 3. p. Leg. na powiat Nisko, Tarnobrzeg, Kolbuszowa został mianowany p. Janczewski Stanisław, zaś Komendantem Obwodu Z. S. 39. p. p. na powiat Jarosław, Przeworsk, Lubaczów p. Król Józef. Komendantem powiatu Jarosław p. Tatomir Łucjan.

Koncert 3 p. p. Leg. w Przeworsku. Staraniem Dowództwa 3 p. p. Leg. odbył się w dniu 4 b. m. w sali Sokoła w Przeworsku koncert orkiestry 3. p. p. Leg. pod batutą por. kapelm. Dawidowicza z łaskawym współudziałem prof. M. Papiermana. Licznie zebrana publiczność przeworska po wysłuchaniu pięknego przemówienia prof. Papiermana, wysłuchała koncertu z wielkim zainteresowaniem darząc wykonawców zasłużonym aplauzem. Dochód częściowo przeznaczony został na bezrobotnych.

Koncert na docliód bezrobotnych odbędzie się — staraniem Komitetu niesienia pomocy bezrobotnym — 12 bm. o godz. 8-mej wieczorem w sali Sokoła przy współudziale pp.: Drowej

Kinoteatr „SOKÓŁ”

wyświetla **od wtorku**
nadzwyczaj piękny film
dźwiękowy p. t.

Rozstrzygająca Noc

Historia
Rosyjskiego
Generała
PLATOWA.

Fischerowej, Ellen Karstenowej, Marji Tyralskiej i prof. Papiermana. Koncertować będzie orkiestra 3 p. p. Leg. pod osobistą batutą kapelmistrza p. por. Dawidowicza.

„Dwutygodniówka propagandowa Ligi Morskiej i Kolonialnej” rozpoczęła się 4-go bm. w naszym mieście z następującym programem: dnia 4-go bm. o g. 10⁴⁵ zbiórka młodzieży szkół średnich i powszechnych. Godz. 10-ta przemowa del. z Warszawy p. Dr. Rośniskiego. Po odśpiewaniu „Roty” pochód ulicami miasta. O godz. 11-tej w sali „Sokoła” odczyt z przeżyciami i wyświetlanie filmu dla młodzieży szkół żeńskich „Dzieci Marynarza”.

Dnia 11-go przed południem program taki sam jak dnia 4-go z tem, że w odczycie weźmie udział młodzież szkół męskich.

Wieczorem tego dnia o godz. 18-tej w Sali Kasyna Garnizon. odczyt Del. z Warszawy dla Społeczeństwa miejscowego.

Dnia 18-go bm. o godz. 19-tej w sali Kasyna Garn. odbędzie się uroczysta Akademia.

Sprawozdanie szczegółowe podamy po zakończeniu „Dwutygodnia”.

Poświęcenie sali gimnastycznej. Szkoła Handlowa obchodziła ubiegłej niedzieli piękną uroczystość poświęcenia własnej sali gimnastycznej. Rozwiązanie remontu starej pracowni stolarskiej, obfitego oświetlenia i stosownego rozmieszczenia przyrządów do ćwiczeń cielesnych udało się nadwyraz dobrze. Wygląd zewnętrzny sali jest pociągający. Jest i scenka i podjum na przedstawienie i zebrania szkolne. Strona higieniczna ćwiczeń była tu bardzo skrupulatnie rozważana.

Po akcie poświęcenia, które zaczęło się punktualnie o 10-tej nastąpiła akademja z przemówieniami i śpiewami okolicznościowymi. Zaproszonych przedstawicieli władz, gości i rodziców było sporo.

Młodzieży jarosławskiej przybyła nowa brama wypadowa do wyczynów sportowych, na które dzisiaj taki kładzie się ze wszechstron nacisk.

Nowa placówka zawodowa w Przemyślu. Piszą nam z Przemyśla: W związku z wprowadzeniem przez Rząd reglamentacji eksportu drzewa i wyrobów drzewnych, jakoteż celem ochrony wspólnych interesów w czasie ogólnej depresji gospodarczej powstał w Przemyślu związek zawodowy wszystkich interesantów drzewnych środkowej Małopolski, mających swą siedzibę w powiatach: przemyskim, mościckim, dobromilskim, liskim, sanockim, brzozowskim, krośnieńskim, rzeszowskim, strzyżowskim, niżańskim, łańcuckim, turczańskim, samborskim, drochobyckim, jarosławskim, przeworskim i lubaczowskim, albowiem terytorjum to odznacza się obfitością cennych drzewostanów i zakładów przemysłu drzewnego, oraz jest siedzibą poważnych firm eksportowych.

Onegdaj odbyło się w sali Magistratu pierwsze walne zgromadzenie nowo powstałego „Związku interesantów drzewnych” przy licznych udziałach poważnych firm, producentów i eksporterów. Przewodniczył były wiceburmistrz miasta Przemyśla p. Michał Bystrzycki, sekretarował p. Mgr. Friem.

Po wyczerpaniu porządku dziennego i o-mówieniu kilku aktualnych spraw dotyczących się eksportu drzewa, wybrano zarząd ze 7-miu członków z p. Michałem Bystrzyckim jako prezesem i pp. Englem, Perlotem i Dr. Richterem jako wiceprezesami na czele, sąd rozjemczy, oraz sekcją eksportową w skład której weszli z naszego miasta pp. Dawid Krämer i Ozyasz Potascher.

Nowo powstałej instytucji zawodowej życzymy pomyślnego rozwoju.

Rozwydrzenie. Gangrena moralna będąca następstwem powojennej psychozy poczyna przy-

brać zastrasżające wprost rozmiary. Niema dnia, aby prasa nie notowała zgwałcenia nieletnich przez różnych zwyrodnialców, rekrutujących się z różnych warstw społecznych, Wypadek bestjałskiego rozwydrzenia notuje w bież. tygodniu komunikat prasowy P. P. „Oto Józefa Fedor zamieszkała przy ul. Blichowej, doniosła na Komisarjat P. P. że Jan Kotylak z Jarosławia zgwałcił jej 13-letnią córkę Bronisławę.” Tyle powyższy komunikat.

Jak nas z miarodajnego źródła informują 13-letnia Bronisława udała się nad brzeg Sanu, by tam zebrać trochę wiklin, by zapalić w zimnej izbie. Tam też zajęta zbieraniem wiklin, czy też chrustu przytrzymał Jan Kotylak parobek u p. Gruntowskiego i przy użyciu przemocy fizycznej zgwałcił. Gdy po raz wtóry rozwydrzony sprawca chciał ją użyć cielesnie, ofierze zwyrodnialca udało się zbiec do domu, gdzie o zajściu opowiedziała matce. Matka ze swą 13-letnią córką udała się do p. Drowej Karpińskiej, która po zbadaniu stwierdziła zgwałcenie. Przeciw rozwydrzonemu osobnikowi P. P. prowadzi energiczne dochodzenie.

Czy zgwałcenie? Dnia 1 b. m. zgłosiła na Komisarjat P. P. Marja Łuć, że Julian N. służący w piekarni Kuźniarowskiego w Jarosławiu użył ją trzykrotnie cielesnie w jej mieszkaniu. Dochodzenia w kierunku rzekomego zgwałcenia jej prowadzi Komisarjat P. P. —

Doprowadzono. 5 b. m. na Komisarjat P. P. Julję Osolińską z Cieszacina-malego jako podejrzaną o dokonanie kradzieży 215 zł. na szkodę Dory Rosenblütt z Jarosławia.

„Krawiec sprzeniewieżył palto”. Pod tym nagłówkiem — na podstawie komunikatu prasowego tut. powiat. Komdy. P. P. z dnia 29 września br. — zamieściliśmy notatkę w numerze 40-tym z 3 bm. naszego pisma.

Odnosnie powyższej notatki prosi nas p. Wojciech Żądło majster krawiecki o zamieszczenie poniższego sprostowania:

„Nieprawdą jest jakoby p. Wojciech Żądło sprzeniewieżył Adamowi Jamińskiemu palto, natomiast prawdą jest, że p. Wojciech Żądło żadnego palta nie sprzeniewieżył, oraz że nie Jamiński, lecz Adam Janecki jest winien p. Żądle jeszcze kwotę 5 zł, za zrobienie wymienionego palta i z tego tytułu wniosłem przeciwko Adamowi Janeckiemu skargę cywilną.”

Ze sportu.

W niedzielę 11 bm. o godz. 2⁴⁵ pop. odbędą się na Stadnie Sokoła rewanżowe zawody piłki nożnej między Reprezentacjami miast Rzeszowa i Jarosławia. W niedzielę 4 bm. w Rzeszowie Reprez. Jarosławia pokonała w ładnym stylu Reprez. Rzeszowa w stosunku 4:0 Zawody zapowiadają się zatem nader ciekawie

Dr. J.

Z dziedziny medycyny

Cukrzyca.

Od p. Dr. J. S. z Krakowa otrzymaliśmy poniższy artykuł lekarski, omawiający cukrzycę — który ze względu na uświadomienie co do jej znaczenia i leczenia spotka się niewątpliwie z żywym zainteresowaniem naszych Czytelników. Szan. autor zawiadamia nas o nadesłaniu nam serji artykułów lekarskich, które w miarę możliwości — mimo szczupłości ram naszego pisma — postaramy się zamieścić.

Redakcja

Cukrzyca jest chorobą polegającą na tem że we krwi nagromadza się nadmiar cukru. Z powodu tego nadmiaru cukier przedostaje się też z krwi do moczu, w którym w normalnych warunkach nie występuje. Przyczyną tego nagromadzenia się cukru we krwi jest schorzenie bardzo ważnego organu leżącego w jamie brzusznej, zwanego trzustką. Do trzustki bowiem należy regulacja przemiany cukrowej w ustroju;

gdy trzustka zachoruje zadania tego nie wykonuje wcale, albo wykonuje je niewystarczająco.

Przecukrzeniu organizmu towarzyszą objawy fizyczne dobrze znane chorym cukrzyczym: **silne pragnienie**, a w parze z niem wydzielanie dużych ilości moczu i wilczy głód; **wychudzenie i wypadanie zębów i włosów**; świąd sromu, skłonność skóry do zakażeń i stąd występowanie licznych źle gojących się **furukulów i t. d. i. t. d.**

Stan ten pociąga za sobą liczne zagrażające życiu niebezpieczeństwa. Jednym z nich jest np. groźna, często śmiertelna **śpiączka** cukrzycza, występująca w przebiegu cukrzycy, a będąca największym postrachem chorych podlegających tej chorobie. Występuje ona tem szybciej, im mniej cukrzyca jest leczona. Grozi zawsze choremu na cukrzycę, jeżeli zapadnie on na dodatkową chorobę np. chorobę zakaźną. Dalej cukrzyca wieku młodocianego z natury swej ma większą skłonność do szybszego pojawienia się śpiączki. — Inne niebezpieczeństwo polega na tem, że czyto przy mimowolnem skaleczeniu, czy też przy jakiegokolwiek operacji chirurgicznej — bardzo łatwo przychodzi do **zakażenia**, które z miejscowego szybko się uogólnia, a to z powodu zmniejszonej odporności organizmu na zakażenia, o czem już wyżej wspomniano.

Jak walczyć z tą przykrą chorobą? Najważniejsze jest wczesne rozpoznanie. Jeśli tylko pojawi się któryś z wyżej wspomnianych objawów zwłaszcza u osób dziedzicznie obciążonych (t. zn. pochodzących z rodzin, w których zdarzały się wypadki cukrzycy) — należy natychmiast przeprowadzić badanie czyli **analizę moczu** na cukier, a jeśli ona w moczu cukru nie wykaże — przeprowadzić **analizę krwi** na cukier. Badania te są obecnie bardzo ułatwione dzięki przyrządowi zwanemu polarymetrem, który znajduje się w każdym nowoczesnym urządzeniu **laboratorium** i pozwala bardzo szybko oznaczyć ilość cukru w moczu; zaś ulepszone przyrządy do badania krwi na cukier wymagają tylko kilku kropli krwi z palca. Wogóle w większych miastach, gdzie istnieje zwyczaj, że każdy nawet średnio zamożny człowiek, przed udaniem się po poradę do lekarza, daje zrobić w laboratorium analizę moczu, i do lekarza już z gotową analizą się zwraca — udaje się cukrzycę wykryć znacznie wcześniej, aniżeli na prowincji, gdzie sieć laboratoriów dla analiz lekarskich jest jeszcze słabo rozwinięta.

Dzięki wczesnemu rozpoznaniu i zastosowaniu **odpowiedniej diety**, udaje się zaszansaować aparat trzustkowy i odwlec na długo lub nawet zapobiec rozwojowi cukrzycy. Dietę oznacza lekarz w ciągu kilku dni, przyczem musi być robiona prawie że codzienna analiza moczu na cukier i analiza ta ma dwójaki cel: 1) z jednej strony służy lekarzowi do kontroli czy dyeta jest właściwa, czy można coś dodać lub należy odjąć 2) z drugiej strony ma pacjent czarno na białem rezultaty swych wysiłków, co zachęca go do ścisłego trzymania się poleceń lekarza. Dyeta odpowiednio przeprowadzona, w bardzo wielu przypadkach osiąga to, że cukier z moczu znika. Nie znaczy to jednak, że można jej zaprzestać, odwrotnie należy się jej trzymać kontrolując co jakiś czas (zrazu co miesiąc, potem nieco rzadziej) analizę moczu, czy jest jeszcze odpowiednia; jeśli tylko w analizie pojawi się cukier, należy udać się do lekarza, by dietę odpowiednio zmienić. Jeśli zaś dłuższy czas cukier się w moczu nie pojawił, można spróbować (za zgodą lekarza) dietę nieco rozszerzyć. — Wszystko to tyczy nietylko cukrzycy początkowej, ale także już rozwiniętej.

Analizy moczu, oraz każdorazowy przepis diety zaopatrzonej datą, należy skrupulatnie przechowywać, gdyż są one ważnymi dokumentami, na których opiera się dalsze leczenie.

Badanie moczu pozwala też **zapobiec śpiączce** cukrzyczej, gdyż nieraz na dość długo przed jej wystąpieniem pojawia się w moczu aceton i kwas aceto-octowy. Nieocenione usługi w leczeniu cukrzycy daje **insulina**, której omówienie pozostawiam do następnego artykułu.

Nakoniec jeszcze wspomnę, że istnieje pewna forma cukrzycy niezależna od schorzenia trzustki i niewymagająca żadnego leczenia. Ma ona z cukrzycą trzustkową jedynie tę wspólną cechę, że i tu pojawia się cukier w moczu, różni się jednak tem, że ilość cukru we krwi nie jest zwiększona, dalej, że brak jest wyżej wspomnianych dolegliwości (pragnienie, wychudzenie i t. d.), wreszcie tem, że nawet jaknajściślej dyeta nie wpływa na zmniejszenie ilości cukru w moczu. J. t. t. zw. **cukrzyca nerkowa**.

Wypróbowane przepisy.

Jarski budyń z sosem pomidorowym (na 6 osób) *Proporcje:* 3 głowy włoskiej kapusty, 125 g. ryżu, 175 g. masła, 4 suche bułki, 6 całych jaj, 1 duża cebula, sól, pieprz, 1/2 l. smaku gotowanego z włoszczyzny.

Do sosu: 7 — 8 pomidorów, 4 łyżki papryki, 1 mała cebula, mały liściek bobkowy, sól, pieprz, odrobina cukru.

Sposób przyrządzenia: Obrac kapustę z wierzchnich liści, następnie obrane główki drobno pokrajać, sparzyć gotującą wodą i obcedzić na durszlaku. Rozpuścić w rondlu 100 g masła, przesmarzyć z siekaną cebulą, dodać do tego smak z włoszczyzny, włożyć kapustę, posolić ją, popieprzyć i dusić do miękkości.

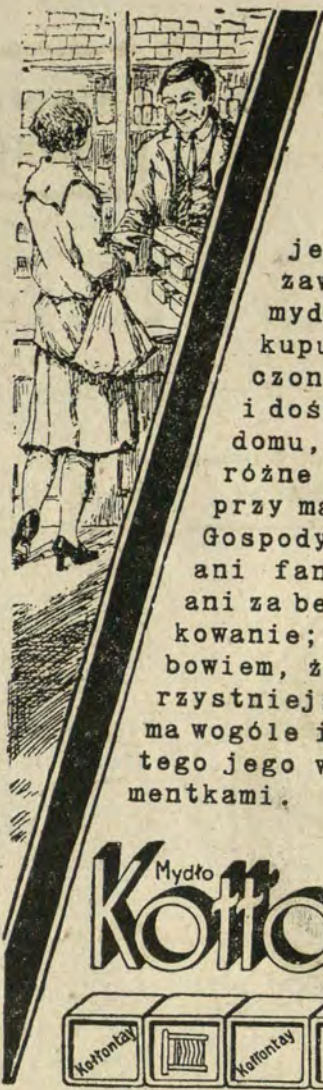
Równocześnie odgotować przez 10 minut ryż w wodzie; przesmarzyć oddzielnie pozostałe 75 g masła z siekaną cebulą, włożyć obcedzony ryż, podać go trochę wodą, posolić i dodać dla podniesienia smaku kilka kropli przyprawy MAGGI'ego.

W donicy utrzyć dobrze zamoczone i wyciśnięte bułki z rozbitymi jajkami, dodać ugotowaną, obcedzoną i wyduszoną kapustę i według smaku przyprawy MAGGI'ego.

Następnie układać warstwami grubości 2 palcy w formę budyniową — wysmarowaną poprzednio masłem — ryż i kapustę, poczem formę zamknąć. Napelnioną formę wstawić do wody i gotować przez jedną godzinę, bacząc na to, by woda się nie wygotowała. Przed wyłożeniem budynku z formy należy wyjąć ją na 10 minut z wody, aby przysygła. Wywrócony budyń oblać sosem pomidorowym, a resztę sosu podać oddzielnie w sosierce.

Sos pomidorowy: Ugotować pokrajane pomidory w rondlu bez wody. Osobno przesmarzyć tyżkę masła z łyżką mąki, rozprowadzić zaprażkę smakiem odgotowanej kapusty i dodać do tego przetarte pomidory. Odpowiednio do smaku przyprawić sos utartą cebulą, solą, pieprzem, odrobina cukru i kilkoma kroplami przyprawy MAGGI'ego.

„Ipsiana“

Tylko to,

Jedynie to aromatyczne, zawierające glicerynę mydło „Koffontay z pralką“, kupują regularnie niezliczone rzesze przezornych i doświadczonych gospodyń domu, które wypróbowywały różne mydła, a pozostały przy marce „Koffontay“. Gospodynie te nie płacą ani fantastycznych cen, ani za bezwartościowe opakowanie; przekonały się bowiem, że lepszego i korzystniejszego mydła nie ma wogóle i pozostają dla tego jego wiernymi konsumentkami.

Mydło Koffontay z pralką

(7a)

„Zastępca na Jarosław i okolice:
WOLF STEINBOCK Jarosław, Rynek 7.
TELEFON 55.“

ZAWIADOMIENIE.

Dla Jarosławia oddałem obecnie wyłączne zastępstwo moich wyrobów

firmie

DOM TOWAROWY IMPERIAL

Wskutek tego nie dostarczam więcej moich wyrobów innym sklepom, a o b u w i e z mojej fabryki sprzedawane będzie w Jarosławiu wyłącznie w magazynie powyższej firmy.

F. L. Popper
Fabryka obuwia
Chrudim.

ADOLF BLÜCHER

Główny skład wszelkich materiałów budowlanych
W JAROSŁAWIU, ul. 3. Maja 1.

(dawniej gmach straży pożarnej) — Telefon Nr. 165 dostarcza cement wagonowo ze **wszystkich fabryk** oraz poleca detalicznie ze składu: Cement portlandzki, wapno, gips sztukatorski i alabastrowy, wapno hydrauliczne, cegły i glinki szamotowe, płyty piekarskie, piece kaflowe; dachówki szklane, trzcina, asfalt, karbolineum, ter, smoły, papę dachową i izolacyjną (Kuznickiego) oraz farby, pokosty, lakiery, terpentyny, kredy, pendzle, pasty do podłóg, klingerit, asbest, sznury asbestowe i wszelkie inne materiały w zakresie budownictwa wchodzące.

Towary pierwszorzędne! Ceny konkurencyjne
Warunki zapłaty według umowy.

Cud techniki XX. wieku!

Ścienne płytki glazurowane z cementu!

Białe, niebieskie, lub marmurowe w różnych kolorach o lustrzanym p o ł y s k u, produkuje i dostarcza w Wojew. lwowskim o 50% taniej od tego rodzaju innych płytek,

Firma:

M. OKOŃ, Jarosław
ul. Kraszewskiego. — Telef. Nr. 6.

Inserujcie w „Expressie Jarosławskim“

Na sezon jesienny 1931 r.

poleca

NAWOZY SZTUCZNE a to:
sól potasową krajową,
kainit zwykły i mielony,
tomasyne,
superfosfat mineralny i kostny,
azotniak mielony i granulowany,
siarczan amonu,
wapno palone mielone,

w całowagonowych ładunkach, wprost z kopalni i fabryk, tudzież w drobnych ilościach ze swego magazynu w Jarosławiu

Spółdzielczy

BANK ROLNICZY

z ograniczoną odpowiedzialnością
w JAROSŁAWIU.